

EKO-KOMunikace

ZPRAVODAJ PRO KLIENTY SPOLEČNOSTI EKO-KOM, a. s.

4/2019

Během Vánoc produkují lidé nejvíc odpadů

2 HIERARCHIE NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Každý z nás může vznik odpadu v domácnosti a nakládání s ním zásadně ovlivnit.

6 K TŘÍDĚNÍ ODPADU NESLOUŽÍ V ČR JEN BAREVNÉ KONTEJNERY

Český systém třídění a recyklace odpadu patří k nejlepším v Evropě. Odpady třídí již 73 % obyvatel ČR.

8 NEJČASTĚJŠÍ PŘEŠLAPY V TŘÍDĚNÍ OBALŮ

Stejně jako se „mistr tesař někdy utne“ i ti nejpečlivější třídíči se občas dopustí nějakého přešlapu.

EDITORIAL

Vážení klienti,

než jsme se nadáli, je tu závěr roku. Do Vánoc zbývá už jen několik dní, což pro mě větší znamená velmi hektické období – vrcholí přípravy nových pracovních projektů, s kolegy dokončujeme rozdělané úkoly, bilancuji uplynulý rok a již připravuji další... No a kromě toho si ještě po večerech hraji na Ježíška a sháním dárky pod stromeček. Určitě to máte podobně. Přesto ale věřím, že si uděláte v nabitém předvánočním programu alespoň chvilku na vánoční vydání EKO-KOMunikace.

Podíváme se podrobně na třídění odpadů v ČR, jeho vývoj a výsledky. Zopakujeme si hierarchii nakládání s odpady. A v neposlední řadě vám poradíme, jak efektivně třídit odpad o Vánocích a ušetřit tak svůj naklizený byt před hromadou vánočních odpadů.

Přeji vám krásné vánoční svátky a úspěšný rok 2020,

Mgr. Martin Fojtík,
ředitel klientského oddělení,
EKO-KOM, a.s.

TŘÍDĚNÍ ODPADŮ

Hierarchie nakládání s odpady

Odpadem se stává vše, co již nepotřebujeme. V domácnosti může každý z nás vznik odpadu zásadně ovlivnit. Začíná to už nakupováním – například můžeme koupit větší balení, vyvarovat se věcí na jedno použití a používat na nákup vlastní tašku. Když už chceme něco vyhodit, zamyslíme se, zda věc nelze ještě nějak využít, případně veškerý tříditelný odpad řádně vytřídíme.

Princip nakládání s odpady je tedy následující.

- **Předcházení vzniku** – nejlepší odpad je ten, který nevznikne, vyvarujeme se tedy nákupu zbytečností.
- **Opětovné využití** – věci, které již koupíme, zkusme znovu využít. Typickým příkladem jsou

například zavařovací sklenice, okurky ze zahrady můžeme zavařit třeba do sklenice od džemu. Oblečení, ze kterého děti vyrostly, nabídneme jiným.

■ **Třídění a recyklace** – odpady, které jsou recyklovatelné, poctivě vytřídíme. Díky tomu je lze zpracovat na druhotné suroviny, které se stávají součástí nových výrobků.

■ **Energetické využití** – i odpady, které nelze přímo recyklovat, mohou být ještě užitečné. Lze je totiž energeticky využít – ve spalovnách se z nich získává elektřina nebo teplo.

■ **Odstranění** – i když vytřídíme maximum odpadu, vždy zůstane něco, co už nelze využít materiálově ani energeticky. Takový odpad končí na skládkách. ■

TŘÍDĚNÍ ODPADŮ

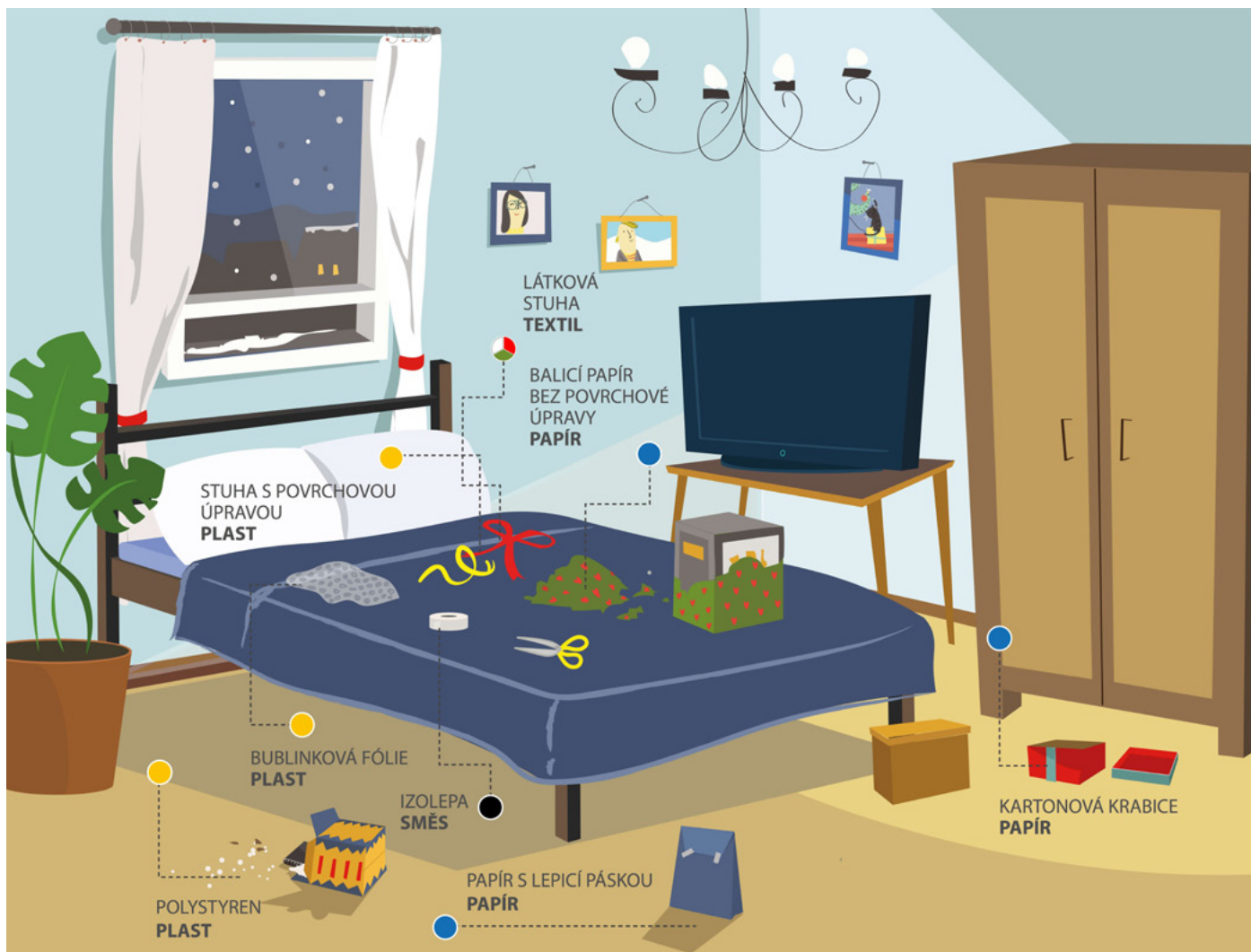
Během Vánoc produkují lidé nejvíc odpadů

Vánoce jsou svátky radosti ze shledání s nejbližšími, z dobrého jídla, dárků a příjemných chvil u pohádek. Konečně si užíváme klidu. Můžeme zapomenout na každodenní starosti. A to si určitě všichni zasloužíme! Na co bychom ale neměli ani o Vánocích zapomenout, je poctivé třídění odpadů. Nadělíme tak přírodě i sobě ten nejkrásnější dárek ze všech!

Vánoční cukroví, štedrovečerní oběd a večeře, vánoční výzdoba, dárky... Nic z toho nesmí o Vánocích chybět v nejedné české domácnosti. Není pak divu, že v tomto období produkujeme zpravidla velké množství specifického druhu odpadu. Pokud jej vytřídíme, dáme mu další šanci, aby se znovu využil.

O Vánocích bychom si u stromčku měli vzpomenout i na přírodu, které největší dárek nadělíme právě tím, že odpad správně vytřídíme. Protože s odpadem odhozeným v přírodě nebo na skládce si příroda sama neporadí.

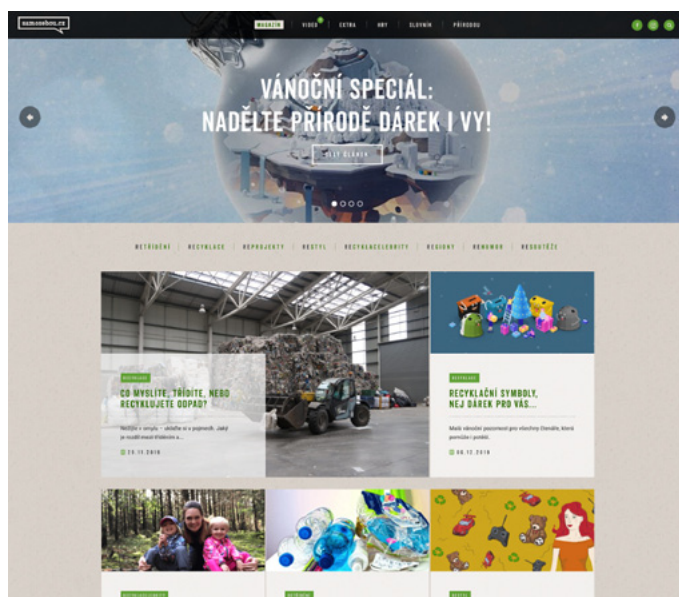
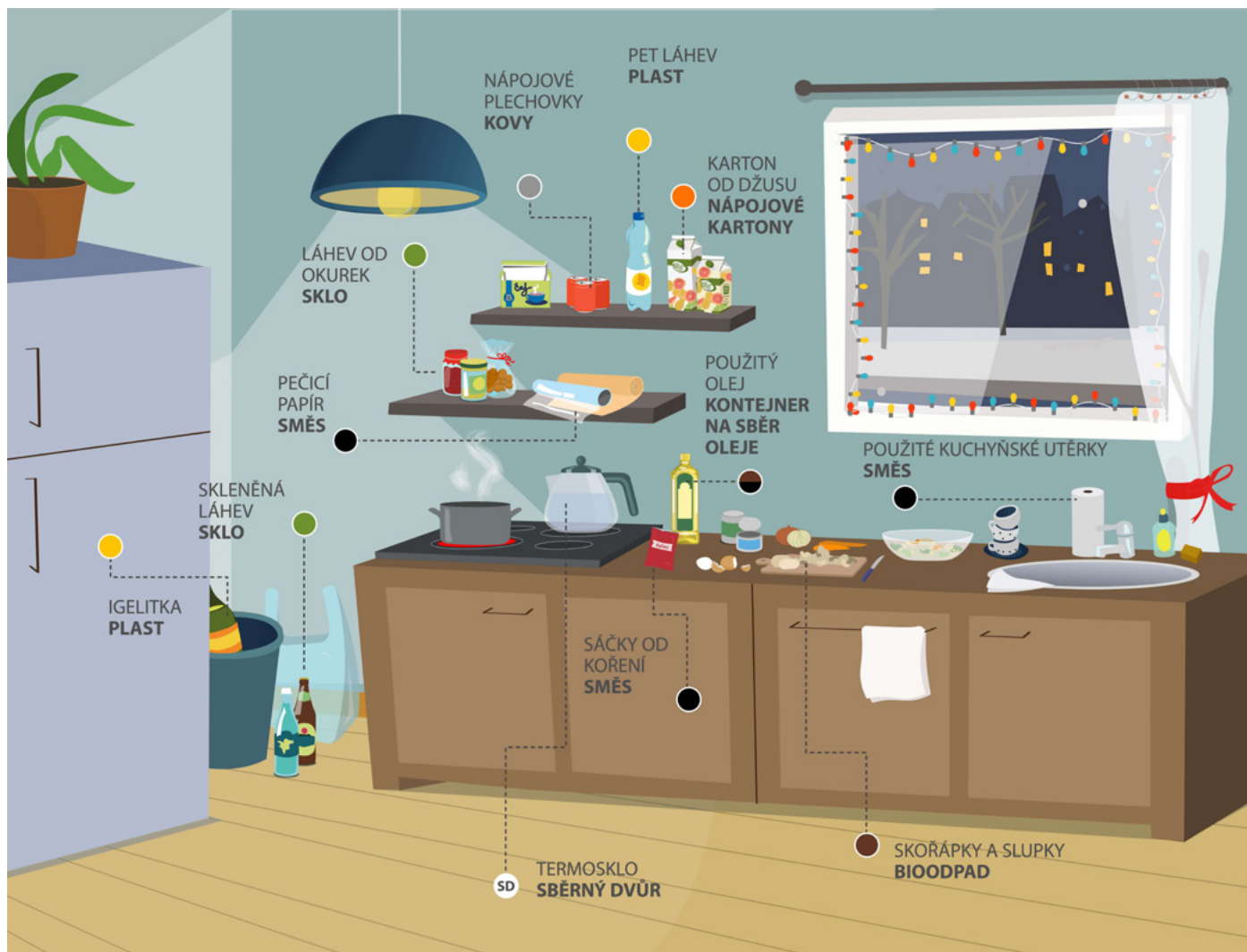

Setkání u ozdobeného stromku předchází horlivé shánění dárků. Někdo nakupuje v kamenných obchodech, někdo na internetu, někdo dárky vyrábí. Ať už patříme do jakékoliv skupiny, přemýšlejme vždy nad tím, jak odpad ideálně eliminovat, případně jej využít k dalšímu účelu nebo jej správně vytrídít. To též platí i pro balení dárků. Pokud se neobejdeme bez dárkových tašek nebo balicích papírů, zkusme využít třeba znovu zásoby z ložiska. Vánoční tašky a balicí papíry nemusí být při šetrnějším zacházení jen na jedno použití, ale mohou přežít i několik vánočních nadílek.

Přemýšlejme vždy nad tím, jak odpad ideálně eliminovat, případně jej využít k dalšímu účelu nebo jej správně vytrídít.

A jak se vyznat ve všech těch materiálech, které se nejen u vánočního stromčku, ale i při přípravě štedrovečerní večeře objeví? Pojdme se podívat na ty nejčastější případy. Zejména u elektroniky bů-

vají polystyrenové proklady nebo bublinkové fólie. Ty můžeme vytřídit do žlutého kontejneru. Do žlutého kontejneru patří i plastové stuhy. Papírové krabice nebo vánoční balicí papír patří do modrého kontejneru, krabice je ale vhodné nejdříve sešlápnout, aby zbytečně nezabíraly půlku kontejneru. Nepotrhané balicí papíry můžeme schovat na příští Vánoce, ty poničené vytrídíme. A lahve od šampaňského nebo likéru patří spolu se skleničkami od majonézy a nakládaných okurek do kontejneru na sklo. Tak s chutí do toho a půl je hotovo – tedy vytríděno. ■

Více informací o třídění a recyklaci najdete na www.jaktridit.cz nebo www.samosebou.cz.

TŘÍDĚNÍ ODPADŮ

K třídění odpadu neslouží v ČR jen barevné kontejnery

Český systém třídění a recyklace odpadu patří k nejlepším v Evropě. Díky mnohaleté úzké spolupráci průmyslu a obcí ČR se totiž podařilo nastavit takový model, který je sofistikovaný a jednoduchý zároveň. Nosným pilířem jsou barevné kontejnery rozmístěné v husté sběrné síti. S každou tříděnou komoditou je spojena konkrétní barva sběrné nádoby, respektive návodné samolepky s informacemi o třídění, aby lidé s určitostí věděli, co do příslušného kontejneru patří. Třídění se tak stalo samozřejmostí pro 73 % obyvatel ČR.

Modrý kontejner je na papír, žlutý na plasty, zelený na sklo, oranžový na nápojový karton, hnědý na bioodpad, šedý na kovy a do černé popelnice patří směsný odpad. Toto jednoduché pravidlo ovládá většina Čechů. Aby ale lidé odpad skutečně třídili, musí mít zajištěn maximální spotřebitelský komfort. Jednou z podmínek je tedy dostatečný počet barevných kontejnerů, kontejnery musí být dostupné 24 hodin denně, nesmí to k nim být daleko, vytrdit do nich odpad musí být jednoduché a pohodlné.

A tak zatímco na začátku tisíciletí bylo po celé České republice rozeseto zhruba 30 tisíc kontejnerů a menších nádob na tříděný odpad, loni jich měli lidé k dispozici už přes 400 tisíc. A vzdálenost, kterou k nim musí z domovů ujít, se zkracuje – z původního čtvrt kilometru na současných 91 metrů.

S vytrditým odpadem to tak mají často blíže než pro nákup do nejbližšího supermarketu nebo večerky v okolí.

Ale v ČR netřídíme jen do barevných kontejnerů. V některých lokalitách a terénech by totiž nebyly tou ideální volbou. Někde tak lidé třídí odpady do barevných pytlů, menších nádob, třídících nádob u domů a v plánu je i další rozšiřování sběrné sítě, například tzv. out of home, což umožní lidem třídít například i v parcích nebo na sportovištích.

30 000 ks
barevných kontejnerů
a menších nádob na třídění

413 000 ks
barevných kontejnerů
a menších nádob na třídění

TŘÍDĚNÍ ODPADŮ

Vývoj třídění odpadů v ČR

Dnešní doba je plná statistik, měření a hodnocení. Ekonomové sledují vývoj zaměstnanosti, HDP, spotřeby domácností atd. Také v oblasti vývoje odpadového hospodářství jsou některé ukazatele, které pomáhají hodnotit, jak se nám daří s odpady nakládat.

průzkumů postojů obyvatel vyplývá, že nejčastěji třídí odpad domácnosti z vyšší střední třídy (61 %), lidé, kteří žijí v rodinném domě (53 %), a v mírné přesile mezi třídící jsou ženy (54 %).

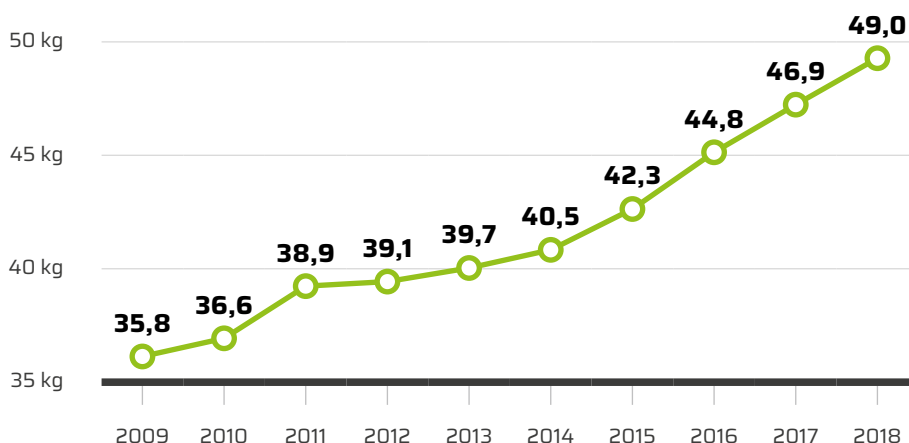
Pojďme se podívat třeba na vývoj tříděného sběru odpadů v ČR za posledních deset let.

Jedenáct kilogramů, resp. 31% – o tolik vzrostlo množství vytříděného odpadu v České republice za uplynulou dekádu. A tak zatímco v roce 2009 připadalo na každého obyvatele průměrně 36 kilogramů vytříděného papíru, plastu, skla a nápojových kartonů, v roce 2018 to bylo účtyhodných 49 kilogramů. A k tomu můžeme ještě připočíst 13,9 kilogramu kovů.

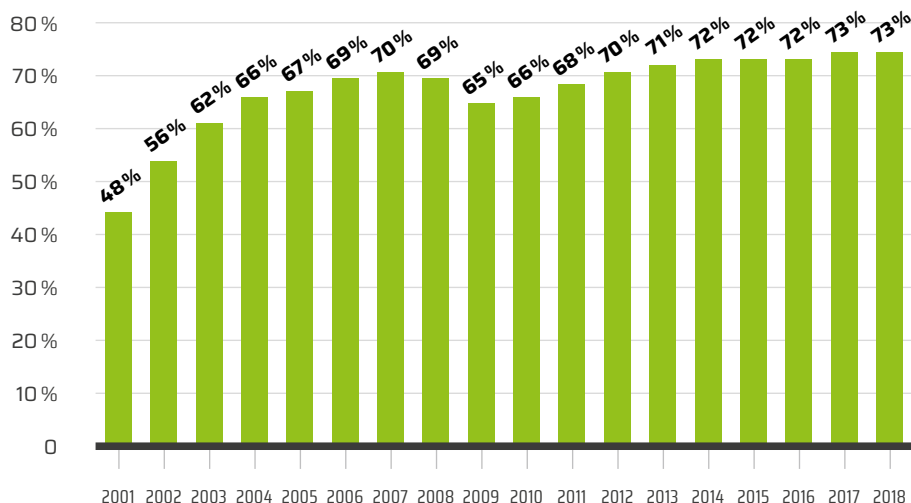
Výkon tříděného sběru je ovlivněn primárně ochotou obyvatel odložit svůj využitelný odpad do systému odděleného sběru. K tomu se snažíme lidi motivovat tím, že jim zajišťujeme maximálně komfortní podmínky k třídění – zahušťováním sběrné sítě, zkracováním docházkové vzdálenosti nebo přidáváním kontejnerů na další tříděné komodity. To se odráží i v podílu aktivně třídících obyvatel. Soustavnou komunikací a vzděláváním spotřebitelů se aktivní účast obyvatel na třídění odpadů dlouhodobě drží nad 70 % a to nás v Evropě řadí na přední příčky. Třídí školáci, mladí lidé, lidé středního věku i senioři. Z našich

ODPADY VYTŘÍDĚNÉ PRIMÁRNĚ DO KONTEJNERŮ
KILOGRAMY NA OBYVATELE ZA ROK

(papír, sklo, plasty, nápojové kartony)

MNOŽSTVÍ OBYVATEL AKTIVNĚ TŘÍDÍCÍCH ODPAD

TŘÍDĚNÍ ODPADŮ

Nejčastější přešlapy v třídění odpadů

Češi se v třídění odpadů neustále zlepšují. Jednak roste podíl lidí, kteří třídí odpady pravidelně, zároveň roste i průměrné množství odpadu, které vytrídí každý obyvatel ČR ročně. Roste i množství tříděných komodit a obecně se zlepšuje kvalita třídění.

Ale stejně jako „mistr tesař se někdy utne“ i ti nejpečlivější třídači se občas dopustí nějakého toho přešlapu.

Obecně je třídičských chyb stále méně, ale jsou. Nejvíce se lidé potýkají s tříděním tzv. kompozitních obalů – to jsou obaly z více druhů materiálů, které nepatří do kontej-

nerů na tříděný odpad, až na drobné výjimky je totiž nelze materiálově recyklovat. Dalšími přešlapy jsou fotografie a laminované papíry vytríděné nesprávně do modrého kontejneru nebo varné sklo či sklokeramika vytríděné do kontejneru na sklo. Obecně je ze strany spotřebitelů zájem o to, aby se

kvalita tříděného odpadu v ČR dále zlepšovala, a musíme obyvatele ČR za jejich třídění opět pochválit.

Ke kvalitnějšímu třídění můžete spotřebitelům do značné míry pomoci i vy, výrobci baleného zboží. Například tím, že budete preferovat snadno identifikovatelné a recyklovatelné materiály, uvádět recyklační symboly na obalech výrobků. To vše lidem usnadní orientaci v materiálech a odrazí se to do kvality třídění odpadů. ■

RADY A TIPY KLIENTSKÉHO ODDĚLENÍ

Pro koho platí povinnosti zákona o obalech?

Vztahují se povinnosti zákona o obalech na naši firmu i v případě, že uvádíme na trh nebo do oběhu množství obalů v rádech několika kilogramů?

V současné době již zákon o obalech upravuje problematiku plnění povinností u osob, které mají minimální produkci obalů. Pokud vaše firma splňuje dvě podmínky uvedené v § 15a zákona o obalech, tzn., že celkové množství obalů uvedených na trh vaší firmou nepřekročí **300 kg a zároveň** roční obrát firmy nepřekročí **4,5 mil. Kč**, nemusí plnit povinnosti uvedené v § 10 až 15.

Jde o povinnosti zpětného odběru, využití, evidence a povinnost podat návrh na zápis do seznamu osob. Při případné kontrole musíte být schopni prokázat splnění uvedených podmínek.

V opačném případě na vás bude kontrolní orgán pohlížet jako na osobu, která měla v daném období veškeré povinnosti. ■

SEMINÁŘE

Vážení obchodní přátelé, dovolujeme si vás pozvat na semináře, jejichž cílem je prohloubit znalosti obalového zákona, vysvětlit činnost systému EKO-KOM jako autorizované obalové společnosti, a především poskytnout informace týkající se správného vedení evidence obalů.

Semináře se konají na celém území ČR. Body řešené na seminářích:

- rozbor zákona č. 477/2001 Sb. o obalech ve znění pozdějších předpisů,
- činnost Autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s.,
- vedení evidence a vyplňování čtvrtletního výkazu o produkci obalů v rámci systému EKO-KOM,
- značení obalů a informace o podmínkách uvádění obalů na trh.

V případě, že přijmete naše pozvání na seminář, prosíme vás o potvrzení účasti na e-mailové adrese stepankova@ekokom.cz, případně na tel. čísle **729 848 444** (Markéta Štěpánková), na kterém vám budou zodpovězeny podrobnější informace.

Účast na semináři je zdarma.

Věříme, že návštěva tohoto semináře vám bude přínosem a přispěje k objasnění mnoha sporných otázek v oblasti nakládání s obaly a obalovými odpady. Těšíme se na vaši návštěvu.

Místo	Datum a čas	Informace
Liberec	10. ledna 2020, 10.00-13.00 kapacita 50 osob	iQLANDIA, Science Center Liberec, učebna 3. patro, Nitranská 10, Liberec
Praha	18. ledna 2020, 9.00-12.00 kapacita 75 osob	Holiday Inn Prague Congress Centre, v salonku A + B, 1. patro, Na Pankráci 15/1684, Praha 4, (stanice metra C - Vyšehrad)
Brno	12. února 2020, 10.00-14.00 kapacita 95 osob	Holiday Inn Brno, Sál Alfa (Kongresová hala), Křížkovského 20, Brno
Ústí nad Labem	28. února 2020, 10.00-13.00 kapacita 60 osob	Clarion Congress Hotel Ústí nad Labem, konferenční sál AURUM, Špitálské náměstí 3517, Ústí nad Labem
Praha	18. března 2020, 9.00-13.00 kapacita 75 osob	Holiday Inn Prague Congress Centre, v salonku A + B, 1. patro, Na Pankráci 15/1684, Praha 4, (stanice metra C - Vyšehrad)
Hradec Králové	27. března 2020, 10.00-13.00 kapacita 70 osob	Kongresové centrum ALDIS, Jednací sál, Eliščino nábřeží 375, Hradec Králové
Karlovy Vary	3. dubna 2020, 10.00-13.00 kapacita 40 osob	SPA HOTEL THERMAL, Červený salonek, I. P. Pavlova 11, Karlovy Vary
České Budějovice	8. dubna 2020, 10.00-13.00 kapacita 70 osob	Clarion Congress Hotel, Sál Svět Pražská třída 14, České Budějovice
Brno	15. dubna 2020, 10.00-14.00 kapacita 95 osob	Holiday Inn Brno, Sál Alfa (Kongresová hala), Křížkovského 20, Brno
Zlín	13. května 2020, 13.00-16.00 kapacita 68 osob	Kongresové centrum Zlín, Malý sál, náměstí T.G. Masaryka 5556, Zlín

Kompletní seznam seminářů si můžete prohlédnout také na <http://www.ekokom.cz/cz/klienti/seminare>.

Účastník školení bere na vědomí, že EKO-KOM, a.s., se sídlem Praha 4, Na Pankráci 1685/17, PSČ 14021, IČO: 251 34 701, obchodní společnost zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, sp. zn. B 4763 (dále jen „EKO-KOM, a.s.“), jakožto správce zpracovává v souladu s relevantními právními předpisy na ochranu osobních údajů, po dobu 3 let, osobní údaje v rozsahu uvedeném v této prezenční listině, na základě oprávněného zájmu EKO-KOM, a.s., na zjištění účasti na akci a za účelem vedení evidence o účasti na akci. EKO-KOM, a.s., může osobní údaje předávat orgánům veřejné moci v nezbytném rozsahu. V případě neposkytnutí osobních údajů nebude možné se akce zúčastnit. Účastník školení je oprávněn obrátit se ve věci zpracování osobních údajů ze strany EKO-KOM, a.s., na: gdp@ekokom.cz.

EKO-KOM, a.s., tímto účastníka školení informuje, že má právo na přístup k osobním údajům a právo vznést námitku proti zpracování. Zjistí-li nebo domnívá-li se, že EKO-KOM, a.s., provádí zpracování osobních údajů, které je v rozporu s ochranou jeho soukromého a osobního života nebo v rozporu se zákonem, především jsou-li jeho osobní údaje nepřesné s ohledem na účel jejich zpracování, může požádat EKO-KOM, a.s., o vysvětlení nebo požadovat, aby byl odstraněn takto vzniklý stav. Zejména se může jednat o provedení opravy, doplnění, výmazu osobních údajů, případně omezení zpracování. Účastník školení má právo podat stížnost u Úřadu pro ochranu osobních údajů, pokud se domnívá, že zpracováním jeho osobních údajů jsou porušeny relevantní právní předpisy na ochranu osobních údajů.

NAPSALI O TŘÍDĚNÍ...

Chcete jíst zdravě, a přitom udržitelně? Jezte jinak, přemýšlejte, co kupujete, a pozor na uhlíkovou stopu!

Zdroj: politicke-listy.cz, zdravotnickydenik.cz, ekonomicky-denik.cz | **Datum:** 11. 10. 2019

Autor: Helena Sedláčková | **Odkaz:** <https://www.zdravotnickydenik.cz/2019/10/chcete-jist-zdrave-pritom-udrzitelne-jezte-jinak-premyslejte-kupujete-pozor-uhlikovou-stopu/>

Pro Čechy je stále důležitější, jaké potraviny si při nákupu dávají do košíku. A nejde jen o počítání kalorií. Podle nedávných průzkumů se přes 60 % zákazníků ohlíží po tom, jestli nakupovaná potravina byla vyrobena v souladu se zásadami trvalé udržitelnosti. Přes polovinu z nich bere v úvahu, jestli se firma, která potravinu vyrobila, chová společensky odpovědně. Přibližně třetina lidí plánuje konzumovat více rostlinných produktů a zároveň méně masa. Obchody své prostory přestavují a zdravé koutky s biopotraviny začínají být v popředí. Zkrátka roste poptávka po potravinách, které nezatěžují nejen naše tělo ale ani planetu.

Trendem dnešní doby je trvalá udržitelnost. Od globální úrovně počínaje cíli udržitelného rozvoje přijatými Organizací spojených národů v roce 2015 až po jednotlivce díky dobrovolným závazkům, k nimž se může přihlásit každý Čech. Svou strategii trvalé udržitelnosti má Evropská unie i Česká republika. V praxi jde o podporu takového rozvoje, který nejde na úkor přírody ani společnosti. Jak říká vládní propagační spot, je to opak hesla „po nás potopa“.

Své nezastupitelné místo mají v tomto systému potraviny. Již nejde jen o to, abychom jedli zdravě – i když nelze zapomínat, že polovina Čechů stále umírá na kardiovaskulární onemocnění – ale záleží například i na tom, zda potravina, kterou jíme, nevytváří nějaký ekologický dluh, ať již způsobem své výroby, distribuce či spotřeby. „Občané si čím dál tím více cení potravin vyrobených postupem... jakými jsou ekologická produkce, produkty se zeměpisným označením nebo výroba v blízkosti spotřebitele,“ píše se v dokumentu Ev-

The screenshot shows a news article from 'zdravotnický deník' dated 11.10.2019. The headline is 'Chcete jíst zdravě a přitom udržitelně? Jezte jinak, přemýšlejte, co kupujete, a pozor na uhlíkovou stopu!'. The article discusses the importance of sustainable food choices, mentioning that over 60% of consumers consider the production of food when shopping. It highlights the need for more plant-based products and less meat, and notes that many stores are creating 'healthy corners' with organic products. The article also mentions that the demand for sustainable food is growing, not just for personal health but also for the planet.

ropské komise „Směrování k udržitelné Evropě do roku 2030 z února letošního roku.

Naznačuje to i výzkum agentury IPSOS z dubna tohoto roku, který si zadala Asociace společenské odpovědnosti. Podle něj je téměř polovina lidí přesvědčena, že živočišná produkce má negativní dopad na životní prostředí a změnu klimatických podmínek na zemi (nejčastěji jsou ve věku 18–34 let). Třetina Čechů pak plánuje konzumovat více rostlinných produktů a zároveň méně masa a živočišných produktů – i když o etické a ekologické důvody jde podle průzkumu spíše u žen (u mužů převažují spíše obavy z nadváhy a nemocí). Celá čtvrtina mladých lidí ve věku od 18–34 let pak při snižování konzumace masa častěji zohledňuje ekologické hledisko.

Levné nemusí být udržitelné

Právě zákazník – spotřebitel – je významným aktérem, který může mnoho věcí ovlivnit. Co a proč si koupí a jak

to pak spotřebuje. A zde zatím narážíme na jeden z limitů trvalé udržitelnosti potravin. Podle dalšího průzkumu, který si letos objednal Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR (SOČR), se 60 % Čechů sice ohlíží po tom, jestli nakupovaná potravina byla vyrobena v souladu se zásadami trvalé udržitelnosti, 80 % Čechů je ochotno si za takovou potravinu připlatit, ale naprostá většina z nich ovšem jen do 10 % navíc oproti běžným cenám.

Přitom svým nákupem zákazník často rozhoduje o tom, co se bude vyrábět. Jak upozornil náměstek ministra zemědělství Jindřich Fialka na konferenci k trvalé udržitelnosti produkce a nákupu potravin pořádané SOČR, zákazníci například hojně nakupují levnější okurky a rajčata ze Španělska, které jsou ovšem pěstované za značné spotřeby vody. „Již 300 milionů lidí ve Španělsku musí proto používat odsolenou vodu,“ řekl Fialka. Z tohoto hlediska je kritický také k velkým obchodním dohodám uzavíraným Evropskou unií se třetími zeměmi, díky nimž se dostanou k evropským zákazníkům mnohdy levnější konkurenční zemědělské produkty, ovšem z velkých dálek a za cenu značné uhlíkové stopy.

Podle Fialky je proto potřeba podporovat domácí zemědělskou produkci a potravinovou soběstačnost. Tímto směrem jde i aktuální strategie českého zemědělství do roku 2030 stejně jako návrh nové společné zemědělské politiky Evropské unie, která se zaměřuje na podporu udržitelného hospodaření s přírodními zdroji a opatření v oblasti ochrany klimatu.

Obal prodává

Udržitelná výroba a spotřeba potravin musí také dodržovat zásady dalšího trendu dnešní doby – „oběhové“ ekonomiky. Ta usiluje o to, aby materiály během svého životního cyklu ztratily co nejméně na hodnotě a daly se znovu využít. A zde se dostáváme k balení potravin.

V tomto případě vytanou většinou na mysli problematické plasty. Jak však upozornil Petr Šikýř ze společnosti EKO-KOM, která v ČR provozuje systém sběru a recyklace obalových materiálů, obecně zatracovaný plastový obal hraje v oblasti potravin důležitou roli. „Kvalitně zabalená potravina má delší trvanlivost, čímž se předchází vzniku potravinového odpadu,“ řekl Šikýř. Lze však ovlivnit kvalitu a množství obalového materiálu, jeho tříditelnost (tj. možnost oddělit jednotlivé složky obalu, povrchovou úpravu apod.) a recyklovatel-

nost tak, aby se minimalizovaly dopady na životní prostředí.

Problematiku obalů již upravuje bohatá česká i unijní legislativa. Existují také programy finanční podpory jako například program ministerstva životního prostředí na předcházení vzniku odpadů. Vedle toho se však k dobrovolnému omezování obalového odpadu zavazují i samotné obchodní řetězce – ať již vycházejí vstříc poptávce zákazníků, nebo svému image společensky odpovědné firmy. Například společnost Tesco Stores si dala za cíl, že do roku 2025 budou všechny obaly u výrobků značky Tesco plně recyklovatelné nebo opakovaně použitelné.

„Vždy platilo, že obal prodává,“ prohlásil Eduard Muřícký, předseda Rady kvality a náměstek ministra průmyslu a obchodu na uvedené konferenci. „Ovšem stále častěji nebude možné prodávat zboží, a tedy ani potraviny, bez odpovědnosti za jejich obal.“

Skoro čtvrtina potravin skončí v koši

Trvale udržitelná potravina je ta, která se nevyhodí. Evropská komise odhaduje, že v Evropské unii se ztratí nebo vyplývá až 20 % potravin. Každým rokem skončí jako odpad 88 milionu tun potravin, tedy závratných 173 kg na osobu.

V této souvislosti lze v České republice považovat za velký úspěch fungování potravinových bank. Právě jim mají obchody od roku 2017 povinnost nabízet své neprodané zboží. Po celé České republice funguje již patnáct bank, které každý den svážejí potraviny z přibližně 800 obchodů a několika logistických center obchodních řetězců. Podle Veroniky Láchové, ředitelky České federace potravinových bank, se v ro-

ce 2018 takto i díky obchodům vybralo na 4 000 tun potravin v hodnotě 346 milionu korun, které podpořily na 100 000 lidí v nouzi. „U obchodních řetězců se setkáváme s opravdu vstřícným přístupem,“ pochvaluje si Láchová. „Jsme vzorem i pro Evropu.“

Některé obchodní řetězce činí i další kroky k tomu, aby snížily množství vyhozených potravin. Společnost Ahold Delhaize, která v ČR provozuje obchodní řetězec Albert, se v září veřejně zavázala k tomu, že do roku 2030 sníží svůj potravinový odpad o polovinu. Společnost Tesco Stores zase věnuje část potravinových přebytků jako krmivo pro zvířata. Podle výkonného ředitele Tesco Stores ČR Patrika Dojčinoviče mělo ještě před třemi roky Tesco roční potravinové přebytky ve výši 14,7 tisíce tun a z toho se 95 % vyhodilo. Dnes je to ročně o tři tuny méně a z toho jde téměř polovina potravinovým bankám nebo zvířatům.

Image společensky odpovědného obchodníka

Podle již zmíněného průzkumu agentury IPSOS ovlivňuje 52 % Čechů při rozhodování o nákupu skutečnost, zda se firma chová společensky odpovědně. A firmy to vědí. Vedle nakládání s obaly a potravinovým odpadem obchody postupně přijímají i další opatření, která jim zlepšují image společensky odpovědného prodejce. Více hledí na udržitelnou výrobu prodávaných

potravin (požadují např. certifikace) a lokálnost dodavatelů. „Na našich třinácti velkoobchodech propojujeme místní gastronomii a nezávislé prodejny s lokálními farmáři, pekaři, mlékaři, řezníky, lahůdkáři či pivovary,“ popsala Romana Nýdrle, ředitelka komunikace Makro Cash&Carry ČR. „V kompetenci ředitele prodeje je i uzavírání zjednodušených „farmářských“ smluv.“

A obchody jdou ještě dál. Snižují také svou uhlíkovou stopu. Své vlastní solární elektrárny staví řetězec Lidl, Tesco chce do roku 2030 získávat z obnovitelných zdrojů 100 % elektrické energie.

Udržitelně z pole až na stůl

Trvalá udržitelnost potravin zatím nemá svou vlastní samostatnou strategii. To se však má brzy změnit, minimálně na úrovni Evropské unie. Je to úkol pro novou eurokomisařku pro zdraví a bezpečnost potravin, Kypřanku Stellu Kyriakidesovou, jež by se měla se svými kolegy ujmout funkce 1. listopadu. Ta se chystá předložit novou komplexní strategii pro udržitelné potraviny „Farm to Fork“ – „z pole a chléva přímo na stůl“, jež má Evropanům zajistit na jejich talířích zdravé, bezpečné, dostupné potraviny při dodržení principů trvalé udržitelnosti. Strategie má být příomou součástí evropského „zeleného údělu“, který by měla do 100 dnů od nástupu do své funkce představit nová předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová. ■

NAPSALI O TŘÍDĚNÍ...

Jaký obal je recyklovatelný?

Zdroj: 21. století | **Datum:** 19. 09. 2019

Autor: Lucie Mullerová

Zatímco někdo nakupuje podle stavu své peněženky, někdo vybírá hlavně očima. V nákupním chování ovšem stále častěji začíná hrát roli také obal. Chtě nechtě i do našich životů se vkrádají apely na vyšší recyklační cíle, které vyplývají z unijní Směrnice o omezení jednorázových plastů a balíčku oběhového hospodářství. V regálech tak více hledáme obaly a výrobky, které jsou příznivější k životnímu prostředí. A pro firmy je to nová výzva!

Recyklace na prvním místě

Stále platí, že nejen výrobek, ale i obal prodává. Přesto se teď pohled na obal jako takový poměrně zásadně mění. Zatímco dříve sázeli výrobci na to, aby byl obal co nejnápaditější a upoutal nejvíc pozornosti, nyní svádějí především souboj s technologickými možnostmi materiálů. Nově má totiž šanci na úspěch u nás – spotřebitelů – i v rámci unijních směrnic zejména obal, který bude snadno tříditelný a recyklovatelný, přitom si však musí zachovat všechny funkční vlastnosti.

Obal, zn.: Ideál

Jaký je tedy recept na „ideální“ obal? To zjišťují v každodenní praxi i odborníci Autorizované obalové společnosti EKO-KOM, aby pak mohli tyto informace předávat v rámci konzultací výrobcům obalů i baleného zboží. Shodují se, že klíčovým parametrem je materiál, který je následně dobře uplatnitelný na trhu s druhotnými surovinami, není náročný na výrobu ani na zpracování a zároveň je dostatečně odolný, případně splňuje další požadavky, které na ten či onen konkrétní obal máme (bariérové vlastnosti, teplotní odolnost, pevnost, chemická stálost atp.). Důraz je kladen také na minimalizaci – minimální množství obalového materiálu –, a co nejnižší hmotnost při zachování požadovaných vlastností obalu.

Neklamat tělem

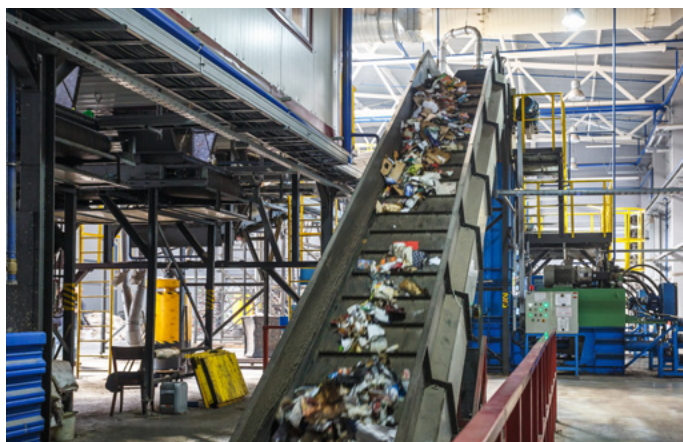
Kromě toho všeho musí být obal – lépe řečeno materiál, z něhož je vyroben – dobře identifikovatelný jak pro

spotřebitele, tak pro třídící i zpracovatelská zařízení. Jinými slovy – kromě toho, že nebudeme upřednostňovat přehnaně velké obaly hrající barvami, musíme ještě na první pohled nebo omak s jistotou poznat, zda je obal papírový, plastový, skleněný nebo z nějakého jiného materiálu. V takovém případě totiž pak není problém správně jej vytřídit. Důležité je také to, aby byl pro recyklované produkty vyrobené z těchto obalových odpadů zajištěn dostatečný odbyt. To můžeme podpořit třeba tím, že místo terasových prken z douglasky dáme přednost těm ze směsných plastů – z tzv. umělého dřeva. A místo zářivě bílých kancelářských papírů začneme používat papír s obsahem recyklátu.

V jednoduchosti je síla

Obecně platí, že nejlépe recyklovatelné jsou obaly z jednoho druhu materiálu, bez použití barviv a aditiv. Naopak s rostoucí mírou barevnosti, obsahem přida-

ných látek a vzájemnou kombinací různých materiálů recyklovatelnost klesá, až se v krajních případech stává už pouze teoretickou. V současné době jsou velmi obtížně recyklovatelné např. měkké kompozitní obaly, skládající se z více druhů od sebe neoddělitelných materiálů včetně vícevrstvých plastových obalů složených z několika druhů plastu. Ty lze se stávajícími technologiemi recyklovat maximálně v rámci materiálového využití směsných plastů. U plastových láhví

mohou být problematické tzv. shrink sleeves. Překážkou pro recyklaci materiálu může být také jeho nedostatečné množství na trhu, jeho problematická identifikovatelnost (např. oxodegradabilní nebo biodegradabilní plasty), chybějící zpracovatelské technologie či nepoměr ceny vyrobeného recyklátu oproti ceně primární suroviny.

Co je recyklovatelnost materiálu

Jde o schopnost použitého materiálu projít celým recyklačním procesem s tím, že bude použit pro výrobu nového výrobku a nestane se součástí výmětu v žádné fázi zpracování. Z toho vyplývá, že existují výrobky, které recyklovatelné nejsou, protože po druhotné surovině z nich neexistuje poptávka, je jich velmi málo nebo pro ně neexistují zpracovatelské technologie. Některé materiály fungují také jako kontaminanty při recyklaci jiných materiálů, typickým příkladem je obalové PVC při recyklaci plastů. Jindy jsou zase recyklovatelné materiály spojeny do takového celku, který není běžnými postupy recyklovatelný (různé kompozitní materiály apod.). ■

ZAPOJENÍ DO SYSTÉMU EKO-KOM

tel: +420 729 848 444, +420 261 176 256,
+420 729 848 445, +420 261 176 257
e-mail: info@ekokom.cz

FAKTURACE, URGENCE PLATEB

tel: +420 729 848 450
e-mail: pohledavky@ekokom.cz

EKO-KOM, a.s., klientské oddělení

Na Pankráci 1685/17,
140 21 Praha 4, Česká republika
tel: +420 729 848 444-445,
+420 261 176 256
e-mail: info@ekokom.cz
www.ekokom.cz

EVIDENCE OBALŮ, VÝKAZY O PRODUKCI OBALŮ

tel: +420 729 848 430
e-mail: evidence@ekokom.cz

POŽADAVKY NA OBALY UVÁDĚNÉ NA TRH, ZNAČENÍ OBALŮ

tel: +420 729 848 460
e-mail: kolar@ekokom.cz

EKO KOM

*Přejeme Vám příjemné prožití vánočních svátků
a v novém roce 2020 hodně zdraví, úspěchů
a osobní spokojenosti.*

We wish you a Merry Christmas and Happy New Year 2020.